

Justis- og beredskapsdepartementet

Sendt elektronisk

Deres ref.: 18/3699-KIST
Vår ref.: 271747

Dato: 16. oktober 2018

Høring - Endring i utlendingslova - heva strafferamme for ulovleg opphold etter utvisning som følge av straff eller særreaksjon

1. Innledning

Vi viser til departementets høringsbrev av 29.6.2018 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sonderer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt lovutvalget for asyl- og utlendingsrett. Lovutvalget består av Olga Halvorsen (leder), Jan M. Birkeland, Sigrid Broch, Halvor Frihagen, Christian F. Galtun, Zulifqar Munir, Emilie Westlye Refseth og Christel Reksten. Saken har også vært forelagt lovutvalget for strafferett og straffeprosess og bistandsadvokatutvalget, ingen av disse hadde ytterligere merknader.

2. Kommentarer

Advokatforeningen støtter departementets forslag om å heve strafferammen for ulovlig opphold etter utvisning som følge av straff eller særreaksjon.

Norge har reservert seg mot at EUs returdirektiv skal gjelde for tilfeller der utlendinger er utvist på grunn av straff, jf. art. 2 nr. 2b.

Ulovlig opphold er skadelig for innvandringskontrollen og tilliten til denne, og det er et problem at utlendinger i denne situasjonen begår ny kriminalitet eller arbeider ulovlig mens de oppholder seg ulovlig i Norge.

Ulovlig opphold foranlediger kostbare kontrolltiltak.

Endringen av strafferammen kan ha større preventiv effekt og føre til at flere etterlever vedtak om utvisning.

Advokatforeningen er imidlertid av den oppfatning at strafferammen bør være den samme som i Sverige - **bot eller fengsel inntil ett år.**

2.1 Advokatforeningen har følgende kommentarer til enkelte forslag i høringsnotatet:

Til høringsnotatets punkt 5.3

Departementet foreslår å heve strafferammen fra seks måneder til to år, som vil tilsvare gjeldende strafferamme for brudd på innreiseforbud, jf. utlendingsloven § 108 tredje ledd bokstav e.

I Sverige er strafferammen for ulovlig opphold for utlendinger som er utvist på grunn av en straffedom – bot eller fengsel inntil ett år.

Det er en mer aktiv handling å bryte et eksisterende innreiseforbud enn å unnlate å forlate landet.

Etter Advokatforeningens syn, bør straffenivået for henholdsvis brudd på innreiseforbud og ulovlig opphold etter straffedom eller særreaksjon reflektere denne forskjellen.

Heving av strafferammen til inntil ett år vil være en dobling av strafferammen i forhold til gjeldende rett.

Advokatforeningen mener derfor at strafferammen bør være den samme som i Sverige - bot eller fengsel inntil ett år.

Til høringsnotatets punkt 5.4.2.2

Advokatforeningen er enig i en utlending som ikke har hatt en reell mulighet til å reise ut ikke bør straffes.

Til høringsnotatets punkt 6

Virkingen av hevet strafferamme vil være at flere soner lengre straffedommer, noe som vil være ressurskrevende og medføre økt ressurs- og kostnadsbruk i kriminalomsorgen.

Dette må veies opp mot lovendringens positive effekt.

Det er etter Advokatforeningens syn viktig å ha realistiske forventninger til hvilken allmennpreventiv og individualpreventiv effekt økt straff vil ha på et område, hvor kontrollmuligheten og derfor også oppdagelsesmuligheten er relativt lav.

Det vises til at ulovlig opphold etter utvisning på bakgrunn av straff eller særreaksjon i all hovedsak vil kunne oppdages i forbindelse med tilfeldige kontroller eller med at utlendinger blir pågrepet for nye lovbrudd.

Det er også vanskeligere å oppdage fortsatt ulovlig opphold enn brudd på innreiseforbud. Dette kan i noen grad tale mot en betydelig økning av straffen for ulovlig opphold etter utvisning som følge av straff eller særreaksjon.

Advokatforeningen støtter således departementets forslag om å heve strafferammen for ulovlig opphold etter utvisning som følge av straff eller særreaksjon og foreslår at strafferammen bør være **bot eller fengsel inntil ett år**.

Jens Johan Hjort
leder

Vennlig hilsen

Merete Smith
generalsekretær

Saksbehandler: Trude Molvik
tm@advokatforeningen.no